

Bidden tot de Heilige Geest

• door Sietse J.A. Schaafsma

Geen nieuw verschijnsel

In de Rooms-katholieke traditie is het gebruikelijk om de Heilige Geest in gebeden en liederen rechtstreeks aan te spreken. Dat aanspreken gebeurde al in oude liederen als ‘Veni Spiritus Sancti’ (Kom Heilige Geest) maar ook in moderne Roomse formuliergebeden komt het veelvuldig voor (zie bijv. de site <http://gebeden-site.jouwweb.nl>). Gebeden en liederen die overigens soms verrassend veel op moderne opwekkingsliederen lijken. Deze gewoonte om de Heilige Geest in zang en gebed rechtstreeks aan te spreken doet ook onder evangelische gelovigen opgang.

In katholieke en charismatische kringen is het bidden tot de Geest, het aanroepen van de Geest ook daadwerkelijk het inroepen en

oproepen van de aanwezigheid van die Geest. Men nodigt de Geest uit om te komen en aan het werk te gaan. Het zogenaamde ‘powergebed’ is zelfs een belangrijk onderdeel van de ‘ministry’ zoals die werd beoefend en geleerd door bijvoorbeeld John Wimber en David Pitches van het Fuller Theological Seminary, maar tegenwoordig ook door vele anderen (in Nederland bijv. Teo van der Weele met het zgn. maranatha gebed). De meeste gelovigen komen echter met dit verschijnsel in aanraking via een groeiend aantal liederen in de opwekkingsbundel (Bijv. lied 565: ‘Geest van God, blaas op mij’). Blijven we binnen de Bijbel kaders, beloften en aanwijzingen wanneer we ons in gebed, vragend, begerend of proclamerend tot de Geest van de gebeden (Zach10:12) richten?

Argumenten vóór

Het eerste argument dat genoemd wordt door voorstanders, is dat als we tot God bidden en de Geest ook God is, we dan toch ook tot de Geest bidden. Inderdaad een ongericht of algemeen gebed tot God mag zo opgevat worden. De aanroep kan algemeen zijn terwijl de intentie van de bidder wel op een specifieke persoon van de Drie-eenheid gericht is. Maar geeft deze algemene regel ook de ruimte om een gericht gebed tot de Geest te doen zoals de Bijbel dat kent tot de Vader of de Zoon? Twee Bijbelteksten worden hiervoor aangevoerd. De eerste tekst is: Ez37: 9 “...zeg tot de geest: zo zegt de Here Here kom van de vier windstreken, o geest, en blaas in deze gedoden, zodat zij herleven”. Maar ze vergeten een stukje te citeren. Het vers begint met: “Profeteer tot de geest, profeteer, mensenkind en zeg tot de geest...” Door het weglaten van het eerste stukje wordt de lezer op het verkeerde been gezet. Het zeggen-tot-de-geest is een invullen van het profeteren-tot-de-geest. Dit is dus geen normaal Joods gebed, laat staan een christelijk gebed.

De andere tekst is: “Ontwaak, Noordenwind, en kom, Zuidenwind, doorwaai mijn hof, opdat zijn balsemgeuren stromen! Mijn geliefde kome tot zijn hof en ete daarvan de kostelijke vrucht” (Hooglied 4:16). De noorden- en de zuidenwind worden hier aangesproken in een beeldspraak van een vrouw die zich klaarmaakt om haar geliefde te ontvangen, waarbij de heerlijkste geuren verspreid moeten worden. Maar ‘wind’ wordt ook wel in verband gebracht met de Heilige Geest, het doet immers herinneren aan de uitstorting van de Heilige Geest: ‘het geluid als van een geweldig voortgedreven wind’ (Hand2: 2). Maar de Heilige Geest is de wind zelf niet. Hij is als de wind Zo vrij omgaan met de Bijbelse beeldspraak zou betekenen dat als Christus de wind bestraft in Marcus4:39, Hij de Heilige Geest bestraft. Dat is onzin natuurlijk. Dus ook een poëtische aanduiding uit Hooglied mogen we niet zien als een voorschrift voor het normale christelijke gebed.

Argumenten tegen

In de Schrift vinden we dus eigenlijk nergens een voorbeeld van een gebed dat gericht is tot de Heilige Geest. Als de Heer Jezus spreekt over de belofte van de Geest (Joh. 14 – 16) leert Hij dat de Heilige Geest een dienende functie heeft en nooit de aandacht op Zichzelf richt. In de brieven van Paulus staan meerdere gebeden opgetekend en een en andermaal spoort hij ons aan tot gebed. Toch vinden we ook daar geen voorbeeld of aansporing in deze richting. Dat is toch wel merkwaardig. Als een dergelijk gebed inderdaad power geeft, waarom heeft dan geen van de apostelen tot de Heilige Geest gebeden om kracht voor de dienst? Het is belangrijk ‘niet [te gaan] boven hetgeen geschreven is’ (1 Kor4:6). Met vreugde willen we in Gods Woord ontdekken wat Hij voor ons voorgeschreven heeft. Maar we moeten niet boven de Schrift uitgaan, niet minder, maar ook niet meer willen doen. Dat is een bijbels principe. In het feit dat de apostelen het niet deden en onderwezen ligt een sterke aanwijzing voor ons om het dus ook niet te doen.

Bidden in de Geest

Maar er is meer. Belangrijker dan wat er niet geschreven staat, is wat er wel geschreven staat over de relatie tussen de Heilige Geest en het gebed. We worden opgeroepen om in de Heilige Geest te bidden (Ef6:18, Judas1:20). Wat is dat bidden? We kunnen met de discipelen zeggen: ‘Heer leer ons bidden, Luc11:1. Johannes de Doper heeft het zijn discipelen geleerd, de Heer Jezus heeft het hier op aarde aan zijn discipelen geleerd, maar wij, wie zal ons deze levenslange les leren? ‘De Heilige Geest, die de Vader zenden zal in mijn naam, die zal u alles leren’, Joh14:26. Hier en nu op aarde heeft de Parakleet, de Heilige Geest die taak. Werkelijk gebed is gebed in de Heilige Geest. ‘En bidt te allen tijde met alle gebed en smeking in de Geest’ (Ef6:18). Zo dienen wij Hem door de Geest van God (Fil3:3) ‘En evenzo komt ook de Geest onze zwakheid te hulp; want wij weten niet, wat wij bidden zullen zoals behoort, maar de Geest zelf bidt met onuitsprekelijke verzuchtingen. En Hij die de harten doorzoekt, weet, wat de bedoeling van de Geest is, want hij bidt in overeenstemming met God, Rom8:26, 27. Hoe wonderlijk dat de Heilige Geest ook vóór ons bidt wanneer wij bidden. Het komt van God en het gaat tot God. Alleen zo kunnen we begrijpen dat er communicatie, wisselwerking en aanvaarding is. Bidden gebeurt in afhankelijkheid en in de kracht van de Heilige Geest: we richten ons dóór de Geest tot de Vader en de Zoon. Bidden is daarmee dus ook meer dan een formuliergebed of vaste gebedsformulering. Zelfs een oprecht gebed als “O God, wees mij zondaar genadig” is het resultaat van de werking van de Geest in het leven van de mens.

Conclusie

Als we ons baseren op het onderwijs en het voorbeeld dat de gelovige zich in de geest richt tot God, tot de Vader of de Zoon, lijkt het vreemd dat we ‘door de Geest’ ‘tot de Geest’ zouden moeten bidden. Als er een mogelijkheid zou bestaan dat wij zelf zouden kunnen bidden tot de Heilige Geest, dan zou dat ook gelden voor bidden tot de Vader en de Zoon. Bidden en aanbidden gebeurt door de werkzaamheid van de Geest in onze geest: wie God aanbidden moeten Hem aanbidden in geest en in waarheid. De Bijbel maakt in dit opzicht geen onderscheid tussen bidden en aanbidden. Matth15:25 Sv zegt: ‘En zij kwam en aanbad Hem, zeggende: Heere help mij’. Een dergelijk concreet kort krachtig gebed wordt aangemerkt als aanbedding. Tot slot: gelovigen mogen bidden tot de Vader in de naam van de Zoon. Dit hangt niet af van een slotformulering in het gebed, maar vertelt ons iets over de positie van zonen van de Vader die gelovigen gekregen hebben in Christus. ‘Niet gij hebt Mij, maar Ik heb u uitgekozen en u aangewezen, opdat gij zoudt heengaan en vrucht dragen en uw vrucht zou blijven, opdat de Vader u alles geve, wat gij Hem bidt in mijn naam’(Joh.15:16).